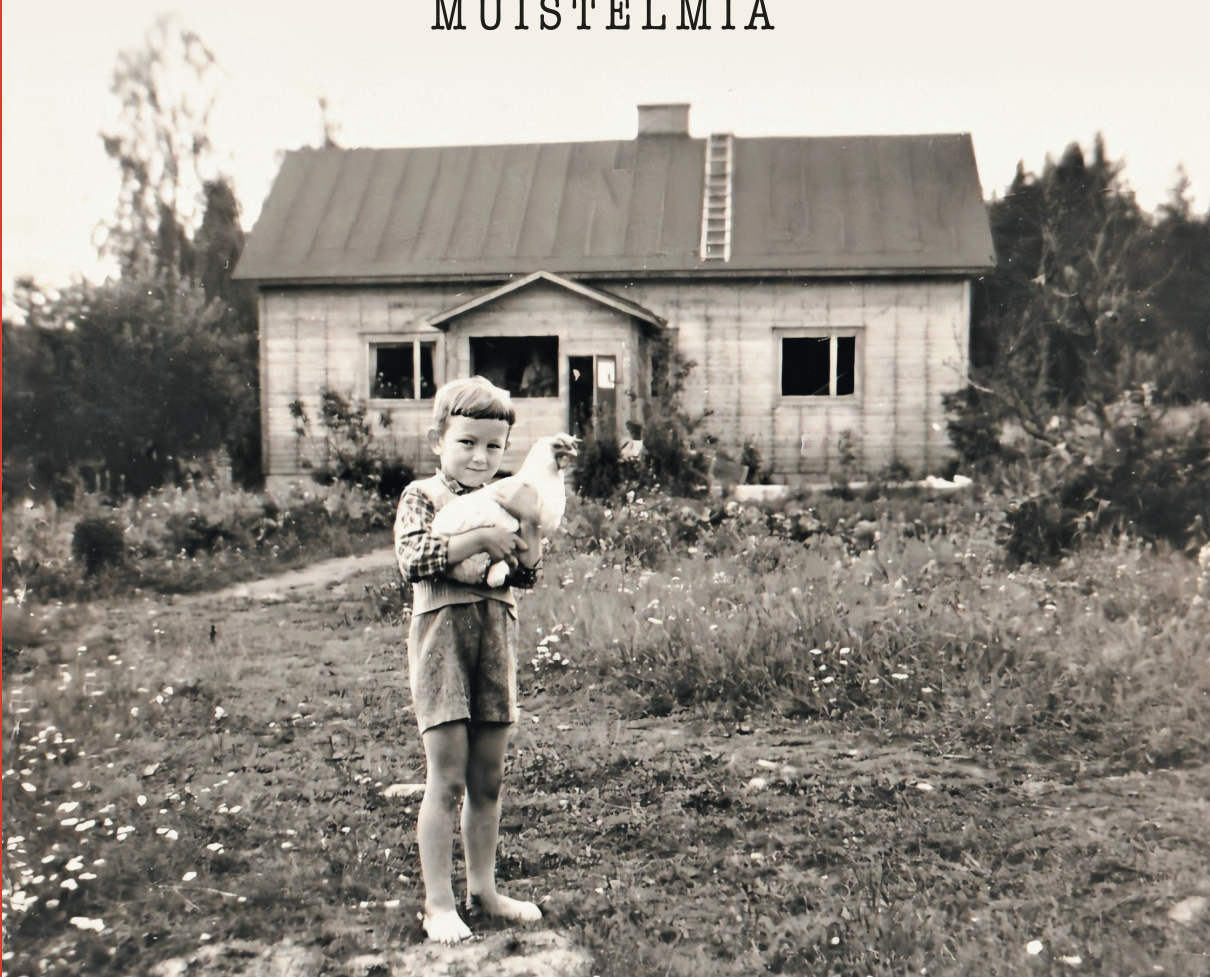

OLAVI
VALKEAJÄRVI

ÖLJYLAMPUN VALOSTA YDINVOIMALAITOSTEN VALVOJAKSI

MUISTEMIA

ÖLJYLAMPUN VALOSTA YDINVOIMALAITOSTEN VALVOJAKSI

Muistelmia

© 2022 Valkeajärvi, Olavi
Taitto ja kansi: Books on Demand
Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi
Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa
ISBN: 978-952-80-3277-9

ÖLJYLAMPUN VALOSTA YDINVOIMALAITOSTEN VALVOJAKSI

Muistelmia

Sisällysluettelo

1.	Syntymä.....	9
2.	Varhaislapsuus	12
2.1	Valkaman uutta pirttiä rakentamassa.....	15
2.2	Kananmunatuotantoa.....	18
2.3	Pyöräilyharjoituksia äidin vanhalla polkupyörällä	20
3.	Kouluvuodet.....	22
3.1	Polkupyörällä kouluun	22
3.2	Jalan tai potkukelkalla kouluun	23
3.3	Suksilla kouluun.....	25
3.4	<i>”Tuku tuku lampaitani...”</i> – Koulun kauheat laulukokeet	27
3.5	Koulun perinneruokana klimppisoppaa.....	30
3.6	Alpo Enqvist, kesämetsäläinen	31
3.7	Mopolla, linja- ja henkilöautolla kouluun	33
3.8	Tavoitteena ylioppilaaksi ja diplomi-insinööriksi valmistuminen	35
3.9	Inholiikuntaa koulussa	36
3.10	Koulumatematiikkaa	38
3.11	Koulufysiikkaa	39
3.12	Ylioppilaskevään rasituksia	40
4.	Nuoruus	43
4.1	Vintin lukutoukka	43
4.2	Mopon virittelyä.....	45
4.3	Teekkarina Otaniemessä	47
4.4	Kesä Englannissa, ensimmäinen ulkomaanmatkani.....	53
4.5	Nousu kellarista vintille Düsseldorfissa	59
4.6	Rotterdamın telakalle vai Düsseldorfin perunankuorimakonetehtaalle?	66
4.7	Wuppertalin ikinatsi ja DDR:n Stasi	67
4.8	Ulkomaan kesien jälkipohdintoja.....	73
4.9	Hevostoimenjohtajana Irlannissa	75

5. Vanhempani ja kotitaloni Valkama.....	80
5.1 Äiti	85
5.1.1 Elämänvaiheita.....	85
5.1.2 Nuoruuden urahaaveet	87
5.2 Isä.....	90
5.2.1 Elämänvaiheita.....	90
5.2.2 Monitaituri, puunveistäjä ja sotasankari	94
5.2.3 Eläinten ystävä.....	97
5.3 Tärkeän aikakauden loppu	99
6. Ihmisiä varhaislapsuudestani nuoruuteen. 34 henkilöä.	102
7. Kotielämä.....	121
8. Työelämä	123
8.1 Rotkoista huipuille.....	128
8.1.1 Näppituntumasta luotettaviin tarkastuksiin.....	132
8.2 Ei korppi korpin silmää noki	133
9. Harrastukset.....	137
9.1 Akvaario, timanttitonkija Artturi	138
9.2 Nopeuslasku	141
9.3 Suovaselän entinen rajavartioasema Venäjän rajalla.....	145
9.4 Juhannuksena inarinsaamelaisten jälkiä Nammijärven Piilolaan	147
9.5 Telemarkin vaikea taito	156
9.6 Finlandia-hiihtoakin julmempi Inferno-syöksy Sveitsissä	158
9.7 Luukirurgiaa ranskalaisessa vuoristosairaalassa	166
9.8 Kesäisin autolla Alpeille	171
9.9 Vuorikiipeilykoulutusta Itävallassa.....	182
9.10 Köysikunnassa Stubaitalin huipuilla ja jäätiköillä	189
9.11 Varjoliittoa Alpeilla.....	193
9.12 Rata-autoilun voi aloittaa eläkeiässä.....	197

10. Eläkeläiselämää	205
Kirjallisuutta.....	210
Kuvakuuettelo.....	212
Liitteet	216
1. Helsingin Sanomat syntymäpäivänäni perjantaina 5. pñä toukokuuta 1950.	216
2. Muita vuonna 1950 syntyneitä.....	218
3. Mieleeni jäänyttä vuodelta 1956	220
4. Mieleeni jäänyttä vuodelta 1957	221
5. Mieleeni jäänyttä vuodelta 1961	223
6. Työ- ja vapaa-ajan matkani ulkomaille.....	225
7. Kielitutkintoni	226
8. Opintoni.....	227
9. Työhistoriani.....	228
10. Kansainväliset konferenssit, joihin olen osallistunut	230
11. Ei korppi korpin silmää noki eli esimiesten henkistä väkivaltaa valtion asiantuntijavirastossa	233
12. Inferno-Noten. Schilthorn - Lauterbrunnen. Nuotitettu vuosina 2000–2005. OV/22.1.2005	238
13. Reiseplan 2014.....	241

1. Syntymä

Ei tietä, ei sähköä, eikä juuri ihmisiääkään. Sellaiseen entiseen jämsäläiseen järvenrantatorppaan syntyi poika keväällä jäiden lähdön jälkeen, hauenkudun aikaan, perjantai-iltana toukokuun viidentenä vuonna 1950.

Kotipaikka oli 1900-luvun vaihteessa Jämsän Partalaan Valkeajärven rannalle rakennettu entinen Valkaman torppa (kuva 1). Siellä pojan vanhemmat olivat aloitelleet sodan jälkeen yhteistä elämäänsä.

Tasavallan presidentti J. K. Paasikivi oli juuri sinä keväänä aloittelemassa toista presidenttikauttaan ja Urho Kekkonen taas aloitteli ensimmäistä kertaa pääministerinä. Josif Stalin, Isä Aurinkoinen, jatkoi hyväksi havaitsemaansa tapaan Neuvostoliiton diktaattorina.

Syntymäni ei ollut helppo. Siihen tarvittiin keisarinleikkaus. Jämsän historian I osa tietää kertoa, että Jämsän terveydenhoito oli noihin aikoihin takapajulla. Jämsän kunnanlääkäri Martti Heikkilä teki todennäköisesti leikkauksen. Hän oli saavuttanut legendaarisen maineen varsinkin kirurgina. Hänen taitonsa olivat kehittyneet sodassa rintamalääkärinä keskellä taisteluita karbidilamppujen valossa alkeellisissa oloissa. Kerrotaan, että Heikkilä jaksoi tehdä leikkauksia hyvin pitkät tovit yhteen menoon ja selviytyi hankalistakin tapauksista Jämsän oloissa.

Ehkä äiti ja minä emme olisi ilman häntä selvinneetkään hengissä. Keisarinleikkaukset eivät olleet tuohon aikaan helppoja ainakaan Jämsässä. Äiti muisti ikänsä tukehtumisen tunteen, jonka aiheutti nukutuksessa käytetty eetterikoppa. Kai tapaus oli niin hankala, ettei minulle sitten koskaan sisaruksia tulutkaan.

Äidin minulle antama ruutuvihosta repäisty paperilappu kertoo lyhyesti: *”Olavi Valkeajärvi syntynyt Jämsän synnytyslaitoksella 5.5.1950 kello 19.30, painoi 3300 g, 50 cm pitkä.”*

Minut kuulemma kastettiin samalla kertaa ja samalla vedelläkin naapurin

pojan, Unelan Matin, kanssa. Ainakin säästettiin mäen alta vaivalla kannettua kaivovettä.

Ehkä äidiltä kului aikaa toipumiseen vaikean leikkauksen jälkeen. En tiedä, kuinka minusta pystyttiin huolehtimaan niissä oloissa. Ehkä olin paljon yksikseni. Karja ja talontyöt piti hoitaa alkeellisissa oloissa. Varmaan tarvittiin apuvoimia. Niitä olisivat voineet olla syytinkiläismummo Elina, oma Korpilahdella asuva äidinäiti eli Vilina-mummoni sekä naapurimme Kotajärven Meeri-tyttö. Jotenkin tästä selvisimme. Keinot eivät tulleet koskaan puheeksi.

Koko vuosikymmen ennen syntymääni oli ollut sodan ja jälleenrakentamisen aikaa. Vanhempani halusivat varmasti saada elämänsä jonkinlaiseen vakaaseen järjestykseen ennen perheenisäystä.

Vanhempani olivat kihlautuneet välirauhan aikana 2. heinäkuuta 1940. Äiti oli kihlauksen aikaan 20- ja isä 25-vuotias. Heidät vihittiin vuoden päästä 21. heinäkuuta 1941. Silloin isä oli jo joutunut välirauhan jälkeen äskettäin alkaneeseen jatkosotaan.

Isä kotiutettiin sodasta syksyllä 1944. Luultavasti vanhempani ryhtyivät tämän jälkeen toimiin aloittaakseen oman elämänsä Valkamassa.

Isänisä, vaarini Aleksanteri, oli ostanut jo vuonna 1934 pakkohuutokaupasta silloin alle 21-vuotiaana alaikäisen isäni nimiin konkurssiin menneen läheisen Valkaman tilan. Vanhempani maksoivat sitä 60-luvulle asti.

Eiväthän vanhempani olleet ehtineet ennen sotia ansaita mistään merkittävästi rahaa. Siitä oli varmasti puutetta. Isä ajoi hevosella talvisin tukkeja ja työskenteli myös läheisellä Orivesi-Jämsä-rautatien rakennustyömaalla. Vuosikymmeniä Orivedeltä Jämsään suunniteltu ja vajaan kilometrin päähän kotitalostani rakennettu rautatie ja rautatieasema Jämsän keskustaan valmistuivat syntymävuotenani 1950. Minua on joskus kutsuttu junantuomaksi, mutta henkilöliikennettä ei ollut vielä tuona vuonna. Helsingin Sanomien mukaan veturimiehetkin olivat syntymäni aikaan lakossa 4.–8.5.1950.

Pahaksi onneksi maa- ja metsätöissä välttämätön kantakirjatammamme Soppo oli kuollut varsoessaan 40-luvun lopulla ennen syntymääni. Menetyks oli varmasti koettelemus. Aikaisemmin syntynyt keskenkasvuinen Huima jäi ainoaksi työhevoseksi.

Olen poiminut liitteeseen 1 syntymäpäivänäni perjantaina 5. p:nä toukokuuta 1950 Helsingin Sanomissa julkaistuja uutisia. Liitteen 2 luetteloon olen poiminut Wikipediasta muita vuonna 1950 syntyneitä.

Kuva 1. Valkama järveltä katsottuna ennen 50-lukua.

2. Varhaislapsuus

Olin yksinäinen lapsi. Meitä oli vain isä, äiti ja minä, metsien keskellä, tietömien taipaleiden takana, sähköttömän hämärässä taloudessa. En ole koskaan osannut kuvitellakaan, millaista olisi ollut leikkiä sisarusten kanssa. Ennen kouluikää en oikeastaan tavannutkaan ikäisiäni lapsia. Ei ollut kissaa eikä edes koiraa. Parhaimpia kavereitani olivat vapaina kuopivat kanat. Minusta tulikin sitten ikuinen kissojen ystävä, kun vasta kouluiässäni saimme naapurista kissanpennun ja kasvatimme sen. Kaikki maailman kissat tuntuvat edelleen vaistoavan ystävytyeni.

Jouduin myöhemmin kouluun sosiaalisesti täysin taitamattomana. Se oli sellainen järkytys, että se on haitannut koko elämäni.

Huonokuuloista Vilina-mummoani lukuun ottamatta kaikki isovanhempani olivat kuolleet ennen syntymääni. Kokemukseni heistä jäivät vähäisiksi. Turhanpäiväiset, kai jo ennen minua alkaneet perintöriidat rasittivat kanssakäymistä sukulaisten kanssa.

Asuimme mäen nyppylällä entisessä Valkaman torpassa, josta oli loistonäkymät Valkeajärvelle (kuva 2). Rakennuksessa oli peräkkäin kolme hirrenpituista huonetta; pirtti ja kaksi kamaria. Hirsirakennus oli vuorattu laudoilla ja maalattu punamullalla. Ikkunoiden ja ovien pielet olivat valkoiset. Veranta oli yli puolet talon pituudesta. Talo oli katettu päreillä.

Portaiden vieressä pirtin ikkunan alla kasvoi ukonhattua ja talon vastakkaisella puolella kurtturuusua. Pihapiirissä oli myös syreenipensaita. Vanhojen syreenien ja ukonhattujen juuristot ovat edelleen elossa, ja nykyisin tuhottaviksi tuomitut kurtturuusut valloittavat pihamaata. Lähes kuolleet kirsikkapuut ovat talvien lämmetessä elpyneet, ja rastaat ovat levittäneet niiden vähäisistä hedelmistä lisäkasvustoja.

Torpan rakentamisen ja peltojen raivaamisen aloitti luultavasti naapurimme Salmelan vävy Emil Siljander ennen 1890-luvun vaihdetta. Ehkä hän rakensi aluksi pirtin, johon muutti perheineen. Hän kuitenkin kuoli varhain, ja perhe

joutui lähtemään torpasta. Uudeksi torppariksi tuli Kalle Kustaa Kallenpoika Nieminen, Valkaman Kalle, perheineen 1890-luvun puolivälin tienoilla. Hän jatkoi rakentamista ja peltojen raivausta. Pellot olivat kirjaimellisesti kyiset ja kiviset. Kerron Kallesta tutkielmassani ”Vuosi 1918 Valkaman Kallen tarinassa”.

Kuva 2. Valkaman vanhan pirtin pihapiiri.

Pirtissä oli valtavista lohkotuista kivistä rakennettu leivinuuni ja sen kyljessä tiilistä muurattu hella. Joskus kovina pakkasöinä Partalan korpifilosofi Einari tuli järven takaa maalattiamökistään Naavalasta ja yöpyi kuumien sokkeloisen kiukaan päällä kuivuvien metsätyövarusteiden seassa. Äiti kertoi, että uutterasta lämmityksestä huolimatta vesi saattoi joskus jäätymä ämpärisä pirtin lattialla.

Joka huhtikuu haettiin uusi sianporsas kiertävästä porsasautosta. Silloin navetassa oli kylmää ja kolkkoa ohutkarvaiselle porsaalle. Niinpä porsas tuotiin pirttiin ja pantiin vaatekomeroon vinkumaan. Raskasta laakeaa valurautaista paistinpannua ei kaada porsaskaan, joten sitä pidettiin parhaana ruoka-astiana. Sika eli vain huhtikuusta marraskuuhun. Sillä oli joka vuosi sama nimi, Kustaa.

En tiedä, kuka oli rakentanut talon keskellä olleen vieraskamarin. Siellä oli isän vuoden 1928 Oldsmobile-autonsa istuimista rakentamat nahkasohvat. Auto oli mennyt sodassa romutuskuntoon. Seinällä oli keho jäljennös tunnetusta Ferdinand von Wrightin maalauksesta vuodelta 1860 ”Huuhkaja iskee jänikseen” (kuva 23). Seinillä oli oikein tapetit. Ovi avattiin vain vieraille, joten

kamarista ei jäänyt paljonkaan mieleeni. Taulu on edelleen Valkaman uuden talon seinällä.

Valkaman Kallen poika Sulo oli perustanut perheen ja alkanut asua taloa. Hän oli rakentanut joskus 1920-luvulla päätykamarin vuoden 1918 tapahtumissa leskeksi jääneelle äidilleen Elinalle. Muistan, kun äiti ajoi joskus entisessä Elinan kamarissa hellapuu aseenaan rottaa takaa.

Sulo muutti kuitenkin perheineen Jämsänkoskelle, ja taloa tulivat pitämään Valtoset. Tila meni konkurssiin, ja isäntä hirtti itsensä vajan poikkihirteen. En ole saanut juuri mitään tietoja Valtosen perheestä. Vaikutti siltä, ettei kukaan oikein tuntenut heitä. Tapahtumien jälkeen pidettiin vuonna 1934 pakkohuutokauppa, josta vaarini oli ostanut Valkaman tilan silloin vielä alle 21-vuotiaana alaikäiselle isälleni.

Olen yrittänyt selvittää, kuinka varhaisiin lapsuusaikoihin muistini todistetavasti ulottuu. Pystyn ajoittamaan varhaisimpia henkilömuistojani henkilöiden kuolinaikojen perusteella.

Syytinkiläismummo Elina (Elina Nieminen) oli hoitanut minua ja tullut minulle tutuksi. Elina oli kuollut kesäkuussa 1952. Meillä oli varmaan puhuttu hänen kuolemastaan ja hautajaisistaan. Niinpä kyselin isältä tienvarren sora-kuopilla, että tännekö Elina-mummu haudattiin. Muistan hänestä korkeintaan hämärän hahmon, jos todellisuudessa sitäkään. Kyselyni kyllä muistan.

Isän lapsuuden kotitalolla Valkeejärvellä oli pehkutalli pitkospuutien varressa läheisellä Kynnyssuolla. Muistan, kun Vieno-tätini (Vieno Valkeejärvi) kantoi siellä pehkuja suurella päreisellä selkäkopalla. Vieno oli menossa muutamien naapurin emäntien kanssa maitoauton lavalla Jämsään toripäiville omenia myymään 7. marraskuuta 1953. Auto törmäsi varhain aamulla yhteen vastaantulevan kuorma-auton kanssa Jämsän keskustan vanhalla yksikaistaisella sillalla. Vieno-täti kuoli ja neljä maitoautossa olleista loukkaantui.

Naapurimme Vanha Salmela (Alfred Aho) laski Valkaman ohitse mäkeä yksipuisilla pitkillä suksillaan. Omatekoiset porkatkin olivat miehen mittaiset. Aina, kun näen valokuvan Akseli Gallen-Kallelasta hiihtämässä, mieleeni muistuu Salmelan Alpreeti. Hän kuoli toukokuussa 1955.

Lääkäri Torsten Lahermaa oli kesämökkiläisvieraitamme. Muistan, kuinka hän valisti minua Valkaman verannalta paljasjaloin liikkumisen terveellisyydestä. Samalle hän kehotti varomaan huolellisesti kyykäärmeitä, joita Valkaman ympäristö kuhisi. Torsten kuoli kesällä 1955. Maaseudulla naapurit pitivät hänen polttohautaustaan outona ja liittivät siihen mielikuvissaan kaikenlaista mystiikkaa.

Myös toinen säännöllinen kesävieras, Marjasen rouva Aino Marjanen, kuoli kesällä 1955. Hänestä en muista oikein mitään erityistä.

Päättelen muistoistani Elina-mummosta ja Vieno-tädistäni, että muistini saattaa noiden todistettavien kuolinpäivien perusteella ulottua kolmen vuoden ikääni kesällä 1953.

2.1 Valkaman uutta pirttiä rakentamassa

Sodan jälkeen maaseudun rakennuskanta oli edelleen suurelta osaltaan entisiä vapaiksi lunastettuja torppia. Tuli tarve uudistaa rakennuksia ja perustaa kokonaan uusia tiloja rakennuksineen luovutetuilta alueilta tulleille siirtolaisille. Ruvettiin rakentamaan niin kutsuttuja rintamamiestaloja, joissa asumistaso oli huomattavasti parempi.

Valkaman entisen torpan päärakennus oli kuutisenkymmentä vuotta vanha, ja vanhempani alkoivat haaveilla uudistalosta.

He panivat toimeksi. Isä vertaili rintamamiestalojen tyyppipiirustuksia entisten sotakavereidensa kanssa, ja näin suunnitelmat tarkentuivat. Isä kaatoi ensin omista metsistä tukkeja ja ajoi ne hevosella pihamaalle rakennustarpeiksi. Oli tilattava kenttäsiirkeli sahaamaan tukit laudoiksi ja lankuiksi. Se tuotiin traktorilla, ja sen voimin sitä pyöritettiin. En kai ollut aikaisemmin tietömien taipaleiden takana sellaista konetta nähnyt. Kun seurasin ja kuuntelin siirkelimiä, sanavarastoni saattoi karttua. Muistan vieläkin, kuinka miehet kutsuivat traktorin etu- ja takapäitä kärsäksi ja perseeksi.

Rakentaminen oli vireillä vuodet 1954–1956. Laudat sahattiin viimeistään vuonna 1954. Pitihän niiden ehtiä kuivua riittävästi korkeissa sokkeloissa taapeleissa. Taapelit olivatkin mielenkiintoisia, mutta niillä kiipeily oli kielletty. Osa kuivuneista laudoista vietiin Kääpälään Tenkaselle höylättäviksi vuorilaudoiksi, lattialankuiksi ja paneeleiksi. Paluukuormissa saatiin myös höylänlastuja eli kutterinpurua rakennuksen lämmöneristeeksi.

Ensimmäisiä rakennustöitä oli perustusten kaivaminen talon kivijalalle ja kellarikerrokselle. Ne kaivettiin pellolle hyvin lähelle järven ranta. Sellaiselle vähän yli 10 metrin rantaetäisyydelle ei saisi enää nykyisin rakentaa ranta-saunaakaan. Käytettävissä oli vain rautakanget ja lapiot. Maaperä on erittäin karkeaa suurikivistä moreenia, joten työ ei taatusti ollut helppoa. Valkaman pellot ovat kyiset ja kiviset kuin Ilmarisen kyntöpelto Kalevalassa.

Siellä ei saa vähäiselle kukallekaan kaivetuksi istutuskuoppaa ilman rautakankea. Varsomisessa kuollut kantakirjatamma Soppo oli pitänyt raahata varsoi-

neen kauas metsään haudattavaksi, koska pellonkulmista ei löytynyt tarpeeksi pehmeää maata hautojen kaivamiseen.

Betonimyllykin oli työmaalla. Kai sitä pyöritettiin maatalousmoottorilla, Porilaisella. Betonivalun sekaan pantiin suuria kiviä, vanhoja auroja, ruostuneita katiskoita ja kaikenlaista rautaromua. Siellä romut ovat edelleen ulkoportaiden sisään haudattuina. En muista, saatiinko valutyöt täysin valmiiksi ensimmäisenä rakentamiskesänä ennen talvea.

Jossakin vaiheessa vanha pirttiosa purettiin, koska hirsii haluttiin käyttää uuden rakennuksen lattian tukipalkkeina. Vanhasta rakennuksesta kuorittiin myös punamullatut vuorilaudat rakennustarpeiksi. Meidän piti muuttaa asumaan vanhan rakennuksen kamareihin. Elinan entisessä päätykamarissa oli Kotiliesi-puuhella jatkuvassa käytössämme.

Kesällä 1955 olin täyttänyt viisi vuotta. Silloin alkoi varsinainen talon rungon rakentaminen. Töissä oli isän lisäksi ainakin naapurimme Aholan Pentti, joka oli nuoresta iästään huolimatta jo täysammattilainen. Myös Kotajärven Martti naapuristamme oli mukana. Hänen värikäs palmukuvioinen kesäpaitansa jäi ikuisesti mieleeni. Talo nousi tasaista tahtia, eikä rakentamisen tästä vaiheesta jäänyt erityisesti muita yksityiskohtia mieleeni kuin vesiletkulla tehdyt nurkkien korkeusaseman tarkistukset.

Betonilaudoitukset purettiin valujen ympäriltä. Sodanjälkeisessä tarvikepulassa sekä naulat että laudat käytettiin uudelleen. Sain vasaran käteeni, ja tehtäväkseni tuli ruveta oikomaan käytettyjä nauvoja vasaroimalla niitä alasiemen päällä.

Jossakin vaiheessa intoutuin vasaroinnista enemmänkin, ja se karkasi jo käsistä. Ryhdyin naulaamaan työmaalta löytämiäni laudanpätkiä yhteen ja rakentelin mitä mielikuvituksellisempia luomuksia. Ei se ketään kummemmin häirinnyt. Keksin outhoja nimityksiä tekeleilleni, jos joku kyseli töistäni.

Tänä toisena rakentamiskesänä saatiin pirtti ja makuukamari asumiskelpoiksi. Vieraskamari oli vielä kesken, ja viimeistelyitä puuttui, mutta muutimme uudistaloon talveksi asumaan.

Kesällä 1956 olin kuusivuotias, ja rakentaminen oli viimeistelyä vailla. Vieraskamarista puuttui varsinainen lattia, ja lämpöeristeinä käytetyt höylänlastut eli kutterinpurut olivat siellä paljaina alapermannolla.

Talon ovet olivat yleensä auki ulos asti. Kanat liikkui pihalla vapaina. Huomasimme, että eräs kanoista oli perustanut vieraskamarin höylänpuruihin pesän, jossa oli jo vajaa kymmenen munaa odottamassa hautomista. Kaakattaja sai aiheellisesti nimekseen Kammarikana.

Kansikuvassa on Valkaman uusi rakennus maalaamattomana vuonna 1956.

"ELÄMÄ ITSEÄNI VIISAAMMASSA SEURASSA KOITUI LOPULTA HYVÄKSENI."

Ei tietä, ei sähköä, eikä juuri ihmisiäkään. Sellaiseen entiseen jämsäläiseen järvenrantatorppaan poika syntyi keväällä jäiden lähdön jälkeen, hauenkudun aikaan toukokuussa 1950.

Poika varttui seuranaan maatalon kotieläimet, erityisesti kanat, ja aloitti kansakoulun. Hän piti pimeällä viiden kilometrin latua auki metsien ja soiden läpi. Vanhemmat haaveilivat metsittyneestä pojastaan "heraa". Ensin hänestä tuli teekkari, joka lähti oikein ulkomaille kesätöihin.

Mies valmistui ja ryhtyi ydinvoimalaitosten valvontaviranomaisen tehtäviin.

Vasta varhaiskeski-ikässä hän alkoi harrastaa. Mies janosi elämyksiä, mutta ei pitänyt liikunnasta. Viisissäkymmenissä hän oli oudoissa harrastuksissaan parhaimmillaan, eivätkä ne laantuneet.

Vuosikymmenien yleisestä vastustuksesta huolimatta hän sai käyttöömmee erään maailman vaativimmista ydinlaitosten laitteiden luotettavuuden varmistusjärjestelmistä.

"Elämä itseäni viisaammassa seurassa koitui lopulta hyväkseni", hän muistelee.

Diplomi-insinööri **Olavi Valkeajärvi** syntyi Jämsässä vuonna 1950, aloitti siellä tiettömien taipaleiden takaa kansakoulunsa ja vietti nuoruutensa. Hän on kirjoittanut työssään runsaasti ammatillisia tekstejä. Muistelmis- sa hänen kirjoitustapansa on tarinallinen. Rivien välissä saattaa olla kätkeytyä outoa huumoria.

Hän on helsinkiläinen, mutta viettää kausierakkona kesällä paljon aikaansa syntymäkodissaan Jämsän Par- talassa ja talvet Lapin Kittilässä.

BoD

